

TẦM VÓC VÀ Ý NGHĨA LỊCH SỬ CỦA ĐẠI THẮNG MÙA XUÂN NĂM 1975 TRONG CÁCH MẠNG VIỆT NAM

PGS, TS VŨ ĐÌNH HÒE*

Đã 30 năm trôi qua, nhưng đại thắng mùa Xuân năm 1975 vẫn còn in đậm trong tâm trí và là niềm tự hào của mỗi người dân Việt Nam. Đó cũng là niềm tự hào của những người có lương tri và yêu chuộng hòa bình trên thế giới. Đánh giá về ý nghĩa lịch sử to lớn của cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước mà đỉnh cao là đại thắng mùa Xuân năm 1975, Đại hội IV của Đảng khẳng định: "Năm tháng sẽ trôi qua, nhưng thắng lợi của nhân dân ta trong sự nghiệp kháng chiến chống Mỹ, cứu nước mãi mãi được ghi vào lịch sử dân tộc ta như một trong những trang chói lọi nhất, một biểu tượng sáng ngời về sự toàn thắng của chủ nghĩa anh hùng cách mạng và trí tuệ con người, và đi vào lịch sử thế giới như một chiến công vĩ đại của thế kỷ XX, một sự kiện có tầm quan trọng quốc tế to lớn và có tính thời đại sâu sắc"¹.

Đã có rất nhiều bài viết, nhiều công trình nghiên cứu trong và ngoài nước để cập dưới các góc độ khác nhau về tầm vóc và ý nghĩa của đại thắng mùa Xuân năm 1975. Tuy nhiên, việc nghiên cứu vấn đề này vẫn rất cần thiết sau 30 năm nhìn lại. Trong phạm vi bài viết này, chúng tôi muốn làm rõ thêm tầm vóc và ý nghĩa của đại thắng mùa Xuân năm 1975 đặt trong tiến trình lịch sử cách mạng nước ta từ khi có Đảng, và những tác động của nó đối với sự phát triển đất nước hôm nay.

- Đại thắng mùa Xuân năm 1975 là thắng lợi to lớn nhất, trọn vẹn nhất trong lộ trình thực hiện mục tiêu độc lập dân tộc của Đảng và nhân dân ta.

Ngay từ khi mới ra đời, trong Cương lĩnh đầu tiên, Đảng đã xác định mục tiêu chiến lược là lãnh đạo nhân dân ta tiến hành cuộc đấu tranh giải phóng khỏi ách thống trị ngoại bang, giành độc lập, tự do cho dân tộc, hòa bình cho đất nước. Đó là mục tiêu cơ bản, hàng đầu của cách mạng Việt Nam.

Dưới sự lãnh đạo của Đảng, cuộc cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân từng bước giành được những thắng lợi to lớn. Cách mạng tháng Tám thành công, "Dân ta đã đánh đổ các xiềng xích thực dân gần 100 năm nay để gây dựng nên nước Việt Nam độc lập. Dân ta lại đánh đổ chế độ quân chủ mấy mươi thế kỷ mà lập nên chế độ Dân chủ Cộng hòa"². Chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ năm 1954 là mốc son chói lọi trong lịch sử chống ngoại xâm của dân tộc. Lần đầu tiên trong lịch sử, một nước thuộc địa nhỏ bé đã đánh thắng một đế quốc hùng mạnh. Dưới sự lãnh đạo của Đảng, nhân dân miền Bắc bắt tay xây dựng CNXH, xây dựng chính quyền nhân dân và làm chủ cuộc sống của mình. Nhưng đất nước mới được giải phóng một nửa. Dưới ách cai trị của bọn xâm lược Mỹ và chính quyền tay sai, nhân dân miền Nam vẫn chưa có tự do. Với đại thắng mùa Xuân năm 1975, chúng ta đã đánh bại đế quốc Mỹ và đập tan nguy quyền tay sai, giải

* Phó giám đốc Học viện CTQG Hồ Chí Minh

phòng hoàn toàn miền Nam, non sông thu về một mối, chấm dứt ách thống trị kéo dài hơn một thế kỷ của chủ nghĩa thực dân cũ và mới, hoàn thành cơ bản cuộc cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân trên cả nước.

- Thắng lợi của cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước, mà đỉnh cao là đại thắng mùa Xuân năm 1975, tạo tiền đề vật chất và tinh thần to lớn để nhân dân ta tiến hành xây dựng CNXH trên cả nước.

Trong suốt 21 năm chiến đấu vô cùng ác liệt và gian khổ, Đảng và nhân dân ta đã phải huy động tối đa lực lượng vật chất và tinh thần cho chiến tranh để giành thắng lợi. Khẩu hiệu "Tất cả cho tiến tuyến. Tất cả để đánh thắng giặc Mỹ xâm lược" trở thành động lực thôi thúc hành động của mỗi người và toàn dân tộc. Sau năm 1954, miền Bắc bước vào khôi phục sau chiến tranh và bắt đầu kế hoạch đầu tiên xây dựng CNXH, nhưng đã phải vừa đương đầu với cuộc chiến tranh phá hoại của đế quốc Mỹ, vừa phải huy động mọi nguồn lực cho chiến trường miền Nam. Hàng triệu thanh niên miền Bắc, lực lượng lao động chủ lực phải cầm súng ra chiến trường; các nhà máy, công xưởng, xí nghiệp phải tập trung sản xuất phục vụ chiến đấu. Đại thắng mùa Xuân năm 1975 đã kết thúc cuộc chiến tranh gian khổ và ác liệt, Đảng và nhân dân ta có điều kiện tập trung mọi nguồn lực vật chất và tinh thần để thực sự bắt tay vào công cuộc xây dựng Tổ quốc, mở ra một thời kỳ mới, thời kỳ cả nước xây dựng CNXH. *Kết thúc chiến tranh lập lại hoà bình ở nước ta, hoàn thành nhiệm vụ cách mạng dân tộc dân chủ, đưa cả nước bước vào thời kỳ xây dựng CNXH là ý nghĩa to lớn của đại thắng mùa Xuân năm 1975 trong tiến trình phát triển đi lên của đất nước mà không phải bất cứ một chiến thắng nào cũng có được.*

- Thắng lợi của cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước mà đỉnh cao là đại thắng mùa Xuân năm 1975 một lần nữa khẳng định sự tài tình, sáng tạo của Đảng trong lãnh đạo chiến tranh cách mạng, khẳng định vai trò lãnh đạo của Đảng đối với sự phát triển của dân tộc

và để lại nhiều kinh nghiệm quý giá trong lãnh đạo, chỉ đạo thực tiễn của Đảng ta.

Từ khi ra đời, Đảng ta và Chủ tịch Hồ Chí Minh đã sớm nhận thức rõ đặc điểm của cuộc cách mạng vô sản ở Việt Nam, một nước thuộc địa nửa phong kiến nghèo nàn, lạc hậu, đại đa số dân cư là nông dân, giai cấp công nhân và phong trào công nhân chưa lớn mạnh. Trong điều kiện đó, với đường lối gương cao ngọn cờ độc lập dân tộc và CNXH, Đảng đã huy động được sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc để thực hiện mục tiêu của cách mạng. Bởi vậy, 15 tuổi, Đảng đã lãnh đạo nhân dân giành được chính quyền và sau đó lại lãnh đạo nhân dân kháng chiến làm nên chiến thắng Điện Biên Phủ chấn động địa cầu. Cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước kết thúc với đại thắng mùa Xuân năm 1975 chính là đỉnh cao và là kết quả tất yếu của đường lối sáng tạo, tài tình trong quá trình lãnh đạo chiến tranh cách mạng của Đảng ta.

Sau năm 1975, đất nước ta gặp nhiều khó khăn, kinh tế - xã hội lâm vào khủng hoảng. Có người cho rằng, Đảng ta chỉ giỏi trong lãnh đạo chiến tranh nhưng có nhiều yếu kém trong xây dựng kinh tế. Đúng là quy luật của chiến tranh khác với quy luật xây dựng kinh tế và cách thức tổ chức chiến tranh không giống như tổ chức xây dựng, phát triển kinh tế và trong thời kỳ 1975 - 1986, Đảng ta cũng có những khuyết điểm, sai lầm trong lãnh đạo xây dựng kinh tế. Nhưng, chính cuộc chiến tranh là lò lửa để tôi luyện bản lĩnh, ý chí và kinh nghiệm lãnh đạo, chỉ đạo thực tiễn và phương pháp tư duy khoa học của Đảng, của mỗi cán bộ, đảng viên. Không có thử thách nào lớn hơn thử thách của chiến tranh. Một Đảng sáng tạo, bản lĩnh, chỉ có mục đích phục vụ nhân dân, đã lãnh đạo nhân dân vượt qua thử thách khắc nghiệt của chiến tranh, làm nên những chiến thắng lẫy lừng như Điện Biên Phủ, như đại thắng mùa Xuân năm 1975, chắc chắn vượt qua thử thách khắc nghiệt của kinh tế thị trường, biết chiến thắng đói nghèo và nhất định giành thắng lợi trong

công cuộc xây dựng CNXH, thực hiện dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh.

Thực tế gần 20 năm Đảng lãnh đạo công cuộc đổi mới đất nước đã chứng minh điều đó. Trong hoàn cảnh sụp đổ của CNXH ở Liên Xô, Đông Âu và trước những âm mưu, thủ đoạn chống phá điên cuồng của kẻ thù càng thấy rõ vai trò, sự sáng tạo và bản lĩnh của Đảng ta. Trong lời tựa cuốn sách *Chiến tranh cách mạng Việt Nam 1945 - 1975 - Thắng lợi và bài học kinh nghiệm*, đồng chí Lê Khả Phiêu - nguyên Tổng bí thư của Đảng, đã viết: "Bài học kinh nghiệm lãnh đạo của Đảng trong cuộc chiến tranh 30 năm có ý nghĩa thực tiễn lớn lao và có giá trị lâu dài đối với sự nghiệp lãnh đạo của Đảng và đối với kế sách dựng nước và giữ nước của dân tộc ta trong giai đoạn cách mạng hiện nay"³. Như vậy, đại thắng mùa Xuân năm 1975 không chỉ có ý nghĩa đối với cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân, mở ra thời kỳ mới, tạo tiền đề cho công cuộc xây dựng CNXH mà còn có ý nghĩa thực tiễn sâu xa là đã đào luyện bản lĩnh, ý chí và kinh nghiệm lãnh đạo, chỉ đạo thực tiễn của Đảng, của đội ngũ cán bộ, đảng viên của Đảng.

- *Thắng lợi của cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước mà đỉnh cao là đại thắng mùa Xuân năm 1975 đã nâng vị thế của Việt Nam trên trường quốc tế lên một tầm cao mới.*

Với thắng lợi của Cách mạng tháng Tám năm 1945, nước Việt Nam dân chủ cộng hòa ra đời, Việt Nam được biết đến như một ngọn cờ tiên phong của phong trào giải phóng dân tộc. Với chiến thắng Điện Biên Phủ đã thúc đẩy các dân tộc thuộc địa vùng lên đấu tranh thoát khỏi ách thực dân, buộc chủ nghĩa thực dân phải thay đổi chiến lược, tạo điều kiện để phong trào giải phóng dân tộc phát triển mạnh. Chiến thắng Điện Biên Phủ đã mở ra thời kỳ quan hệ ngoại giao rộng lớn của nước ta đối với nhiều quốc gia trên thế giới.

Với đại thắng mùa Xuân năm 1975, đất nước ta không những mở rộng quy mô, số lượng các nước có quan hệ ngoại giao mà quan hệ quốc tế của Việt Nam với bè bạn năm châu cũng được nâng lên tầm cao mới,

toàn diện hơn. Nhân dân thế giới không chỉ biết đến Việt Nam như một ngọn cờ tiên phong của phong trào đấu tranh giải phóng dân tộc mà còn biết đến ý chí kiên cường Việt Nam, truyền thống văn hóa, đạo lý Việt Nam và một chân lý Việt Nam: chính nghĩa nhất định thắng phi nghĩa và bạo tàn. Thắng lợi đó cũng khẳng định chân lý: một dân tộc tuy nhỏ bé về tiềm lực kinh tế, quân sự nhưng có một Đảng mác xít lãnh đạo với đường lối chiến tranh nhân dân đúng đắn, toàn dân tộc đoàn kết và kiên quyết đấu tranh cho độc lập tự do của dân tộc mình thì nhất định thắng lợi.

Cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước của nhân dân ta đã để lại trong lòng nhân dân, bè bạn quốc tế những tình cảm và mối quan hệ tốt đẹp. Đó là cơ sở để Đảng, Nhà nước và nhân dân ta phát triển quan hệ hợp tác quốc tế, hữu nghị trong giai đoạn mới. Cho nên, trong những năm qua, mặc dù có nhiều biến động chính trị phức tạp trên thế giới, nhưng với kinh nghiệm ngoại giao trong kháng chiến chống Mỹ, cứu nước, Việt Nam vẫn xây dựng được một "mặt trận ngoại giao mới", tiếp tục mở rộng, phát triển quan hệ hợp tác trên mọi lĩnh vực với nhiều nước trong khu vực và quốc tế. Chính đại thắng mùa Xuân năm 1975 đã góp phần nâng quan hệ quốc tế của nước ta lên một tầm cao mới.

Đại thắng mùa Xuân năm 1975 là niềm tự hào, là niềm tin để nhân dân ta vững bước đi lên trên con đường xây dựng CNXH, vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh.

1. DCS Việt Nam: *Báo cáo chính trị của Ban chấp hành Trung ương Đảng tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IV*, ST, H, 1977, tr.5-6

2. *Hồ Chí Minh Toàn tập*, CTQG, H, 1995, T.4, tr.3

3. Ban chỉ đạo tổng kết chiến tranh trực thuộc Bộ chính trị: *Chiến tranh cách mạng Việt Nam 1945-1975 - Thắng lợi và bài học kinh nghiệm*, CTQG, H, 2000, tr.20

công cuộc xây dựng CNXH, thực hiện dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh.

Thực tế gần 20 năm Đảng lãnh đạo công cuộc đổi mới đất nước đã chứng minh điều đó. Trong hoàn cảnh sụp đổ của CNXH ở Liên Xô, Đông Âu và trước những âm mưu, thủ đoạn chống phá điên cuồng của kẻ thù càng thấy rõ vai trò, sự sáng tạo và bản lĩnh của Đảng ta. Trong lời tựa cuốn sách *Chiến tranh cách mạng Việt Nam 1945 - 1975 - Thắng lợi và bài học kinh nghiệm*, đồng chí Lê Khả Phiêu - nguyên Tổng bí thư của Đảng, đã viết: "Bài học kinh nghiệm lãnh đạo của Đảng trong cuộc chiến tranh 30 năm có ý nghĩa thực tiễn lớn lao và có giá trị lâu dài đối với sự nghiệp lãnh đạo của Đảng và đối với kế sách dựng nước và giữ nước của dân tộc ta trong giai đoạn cách mạng hiện nay"³. Như vậy, đại thắng mùa Xuân năm 1975 không chỉ có ý nghĩa đối với cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân, mở ra thời kỳ mới, tạo tiền đề cho công cuộc xây dựng CNXH mà còn có ý nghĩa thực tiễn sâu xa là đã đào luyện bản lĩnh, ý chí và kinh nghiệm lãnh đạo, chỉ đạo thực tiễn của Đảng, của đội ngũ cán bộ, đảng viên của Đảng.

- *Thắng lợi của cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước mà đỉnh cao là đại thắng mùa Xuân năm 1975 đã nâng vị thế của Việt Nam trên trường quốc tế lên một tầm cao mới.*

Với thắng lợi của Cách mạng tháng Tám năm 1945, nước Việt Nam dân chủ cộng hòa ra đời, Việt Nam được biết đến như một ngọn cờ tiên phong của phong trào giải phóng dân tộc. Với chiến thắng Điện Biên Phủ đã thúc đẩy các dân tộc thuộc địa vùng lên đấu tranh thoát khỏi ách thực dân, buộc chủ nghĩa thực dân phải thay đổi chiến lược, tạo điều kiện để phong trào giải phóng dân tộc phát triển mạnh. Chiến thắng Điện Biên Phủ đã mở ra thời kỳ quan hệ ngoại giao rộng lớn của nước ta đối với nhiều quốc gia trên thế giới.

Với đại thắng mùa Xuân năm 1975, đất nước ta không những mở rộng quy mô, số lượng các nước có quan hệ ngoại giao mà quan hệ quốc tế của Việt Nam với bè bạn năm châu cũng được nâng lên tầm cao mới,

toàn diện hơn. Nhân dân thế giới không chỉ biết đến Việt Nam như một ngọn cờ tiên phong của phong trào đấu tranh giải phóng dân tộc mà còn biết đến ý chí kiên cường Việt Nam, truyền thống văn hóa, đạo lý Việt Nam và một chân lý Việt Nam: chính nghĩa nhất định thắng phi nghĩa và bạo tàn. Thắng lợi đó cũng khẳng định chân lý: một dân tộc tuy nhỏ bé về tiềm lực kinh tế, quân sự nhưng có một Đảng mác xít lãnh đạo với đường lối chiến tranh nhân dân đúng đắn, toàn dân tộc đoàn kết và kiên quyết đấu tranh cho độc lập tự do của dân tộc mình thì nhất định thắng lợi.

Cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước của nhân dân ta đã để lại trong lòng nhân dân, bè bạn quốc tế những tình cảm và mối quan hệ tốt đẹp. Đó là cơ sở để Đảng, Nhà nước và nhân dân ta phát triển quan hệ hợp tác quốc tế, hữu nghị trong giai đoạn mới. Cho nên, trong những năm qua, mặc dù có nhiều biến động chính trị phức tạp trên thế giới, nhưng với kinh nghiệm ngoại giao trong kháng chiến chống Mỹ, cứu nước, Việt Nam vẫn xây dựng được một "mặt trận ngoại giao mới", tiếp tục mở rộng, phát triển quan hệ hợp tác trên mọi lĩnh vực với nhiều nước trong khu vực và quốc tế. Chính đại thắng mùa Xuân năm 1975 đã góp phần nâng quan hệ quốc tế của nước ta lên một tầm cao mới.

Đại thắng mùa Xuân năm 1975 là niềm tự hào, là niềm tin để nhân dân ta vững bước đi lên trên con đường xây dựng CNXH, vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh.

1. ĐCS Việt Nam: *Báo cáo chính trị của Ban chấp hành Trung ương Đảng tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IV*, ST, H, 1977, tr.5-6

2. *Hồ Chí Minh Toàn tập*, CTQG, H, 1995, T.4, tr.3

3. Ban chỉ đạo tổng kết chiến tranh trực thuộc Bộ chính trị: *Chiến tranh cách mạng Việt Nam 1945-1975 - Thắng lợi và bài học kinh nghiệm*, CTQG, H, 2000, tr.20